Henk Sneevliet Papers, inv.nr. 735
International Institute of Social History, Amsterdam - www.iisg.nl

10e Jaargang — No. 287 — 29 Maart 1952 Verschijnt iedere 14 dagen — Prijs 10 cent

PROLETARIËRS ALLER LANDEN VERENIGT U!

DE TRIBUNE

Orgaan van de Revolutionnair Communistische Partij. Nederlandse Sectie van de Vierde Internationale

Tien jaar geleden vielen:

Henk Sneevliet, Willem Dolleman, Ab Menist,
Schriefer, Gerritsen, Edel, Koeslag, Witteveen en Barten.

Ter herdenking: Henk Sneevliet

Leven en dood van een revolutionnair

Uit het verhoor van Sneevliet, op 7 en 9 Maart 1942

Als zoon van de gevangenisambtenaar Antonie Sneevliet werd ik op 13 Mei 1883 in Rotterdam geboren. Na de dood van mijn moeder werd ik door twee zusters van mijn vader in Den Bosch opgevoed en bezocht daar de Lagere school, later de middelbare school. Daaraan aansluitend maakte ik een driejarige scholing bij de Nederlandse Spoorwegen door en werd als adspirant in dienst genomen. Deze betrekking heb ik tot mijn 26e jaar uitgeoefend. Intussentijd vervulde ik mijn dienstplicht bij de Nederlandse weermacht, waar ik na acht maanden ontslagen werd als korporaal.

In armelijke verhoudingen levend voelde ik reeds gedurende mijn schooltijd de tegenstelling tussen arm en rijk. Dit had tot gevolg, dat ik mij voor de sociale verhoudingen der armere lagen van mijn volk interesseerde en mij op negentienjarige leeftijd van de katholieke kerk afscheidde. Gedurende mijn werk bij de Nederlandse spoorwegen kwam ik met de sociaal-democratische vakbonden in aanraking en trad in 1902 tot de SDAP toe. Reeds na enkele jaren, 23 jaar oud, werd ik in 1907 gemeenteraadslid van de SDAP in Zwolle. Hiermee begon mijn eigenlijke politieke loopbaan.

Toen in 1909 een voorzitter voor de vakbond der Nederlandse spoorwegen gezocht werd, gaf ik mijn betrekking bij de Nederlandse spoorwegen op en stelde mij ter beschikking. Uit een numeriek kleine vakbond bouwde ik nu in enige jaren een sterkere organisatie op. De ontwikkeling van de Marxistische beweging bracht in de loop van de tijd een splitsing tussen Marxistische en burgelijke instelling, waarbij ik mij voor de Marxistische vleugel uitsprak. Desondanks bleef ik nog twee jaar lid van de partij, om in de spoorwegbond de Marxistische tendenz levend te houden. In samenhang met de in 1911 in Rotterdam plaats gehad hebbende zeeliedenstaking volgde mijn uittreden uit de SDAP. De oorzaak hiervan was de volgende: De staking in Rotterdam had zich tot Amsterdam uitgebreid en een vrij grote omvang aangenomen. De SDAP stond op het standpunt, dat zij slechts de bij het NVV aangesloten Rotterdamse zeelieden wilde ondersteunen. Uit de overtuiging, dat bij een staking de solidariteit gehandhaafd moet worden, eiste ik een ondersteuning van alle stakers en zette mijn besluit in de spoorwegbond door. Op initiatief van de partijleiding van de SDAP werd ik van mijn functie ontheven en trad ik uit de partij. Mijn tegenstander in de leiding van de SDAP was de toenmalige voorzitter Troelstra, die mijn stellingname juist vond maar geen breuk met de leiding van het NVV, die een andere mening vertegenwoordigde, wilde veroorzaken.

Door het uittreden en de ontheffing uit mijn functie als vakbondssecretaris was mijn politieke

positie in Nederland ondermijnd; bovendien was het mij door mijn tot nu toe uitgesproken politieke stellingname niet mogelijk, mijn burgelijk beroep in Holland voort te zetten. Op grond hiervan ging ik in 1913 naar Nederl.-Indië en begon daar met een betrekking als redacteur aan een burgelijke, Soerabajase krant; later werd ik met de zelfstandige leiding als secretaris van een privé handelskamer in Semarang belast. Gedurende mijn eerste verblijf in Nederlands-Indië heb ik mij niet met politiek bezig gehouden. Ik gebruikte de tijd om de politieke en economische verhoudingen in de koloniën te leren kennen.

Indonesie

De door de Russisch-Japanse oorlog reeds sedert 1904 bestaande nationale Indische vrijheids-

(zie vervolg pag. 2)

Bij de documenten

Op 13 April zal het 10 jaar geleden zijn, dat de Nazibeulen een einde maakten aan de levens van de revolutionnaire leiders Henk Sneevliet, Willem Dolleman, Ab Menist en de 5 andere kameraden die met hen streden en vielen. Klaas Barten, die Sneevliet illegaal had gehuisvest, zou enige tijd later in het concentratiekamp worden vermoord, evenals Remmert v. d. Graft.

Wij hebben gemeend bij deze 10e herdenking een uittreksel te moeten brengen uit een aantal stukken van het proces dat de Nazis tegen hen voerden en dat met het doodvonnis eindigde. De levensbeschrijvingen zijn hiervan ongetwijfeld het belangrijkste.

Uit deze documenten spreekt duidelijk het proletarisch-revolutionnaire en internationalistische karakter van de politiek die door de gevallen makkers werd voorgestaan. Hun beroep op Marx, Lenin, Luxemburg en ook op Trosky, is daarvan een duidelijk bewijs.

Zoals uit de slotconclusie van het „Obergerichtshof" blijkt, werden zij onder andere veroordeeld als aanhangers van de Vierde Internationale. Dit is feitelijk onjuist. Bij het verhoor op 9 Maart 1942 verklaarde Sneevliet: „Ik geloof, dat bij de verschillende volken stromingen voor de verwerkelijking van mijn opvattingen bestaan, maar tot nu toe geen organisatie aanwezig is, die deze opvattingen zou kunnen doorvoeren."

Wij waren en zijn ervan overtuigd, dat deze organisatie wel bestaat: de Vierde Internationale. Wij schrijven dit niet, om van deze herdenking een polemiek te maken met kameraden, die gevallen zijn. Doch wij willen evenmin voor de feiten de ogen sluiten.

Die feiten spreken nog een andere taal. Zij doen duidelijk uitkomen, dat op alle fundamentele punten, waarvoor de makkers vielen, van een volkomen eensgezindheid met de opvattingen van de Vierde Internationale sprake was.

Doch afgezien van dit alles. De kameraden vielen voor het proletarische internationalisme. De betekenis daarvan was des te groter, omdat de officiële arbeidersbeweging, geleid door reformisme en stalinisme, terecht was gekomen in de poel van chauvinisme en patriottisme.

Wij geven thans het woord aan de documenten. Zij spreken hun eigen dramatische taal. Moge het voorbeeld dat de gevallen kameraden gaven ook nu, 10 jaar na hun executie, tot bezieling dienen van de nieuwe generatie van revolutionnaire arbeiders.

Redactie „De Tribune".